

ارتباط نمودهای معماری سنتی - اسلامی با آرامش انسان و بررسی اجرای آن‌ها در معماری امروزی (نمونه موردی: کاشان)

فاطمه فراهانی (دانش آموخته کارشناسی رشته مهندسی معماری دانشگاه سراسری گرمسار)

fatemefarahani17@gmail.com

علی محمد خاکسار (دانش آموخته کارشناسی ارشد رشته مطالعات منطقه‌ای دانشگاه تهران)

m.khaksar1990@alumni.ac.ir

چکیده

خانه‌های سنتی ایران که دارای معماری متناسب و ظاهر فوق‌العاده هستند هنوز شهرت خود را در آرامش و آسایش جسمی و روحی انسان حفظ کرده‌اند. خانه‌هایی وسیع هستند که معماران آن‌ها، نه تنها ادراک زیبایی‌شناختی ظاهری بلکه ادراک روحی انسان را هم در نظر گرفته‌اند... هدف نوشتار پیش رو، پاسخگویی به این پرسش اساسی است: معماری سنتی و اسلامی چه نمودهایی در خانه‌های گذشته دارند که می‌توانند در معماری امروزی موجب آرامش انسان شوند؟ برای واکاوی بهتر نمودهای معماری سنتی و اسلامی در رنگ، نور و فضاهای خانه‌های ایرانی، خانه‌های کاشان به‌عنوان نمونه موردی در نظر گرفته شده است. نمودهایی مانند ساباط، دالان، سردر، سکوی جلوی منزل، میهمان سرا است. هر یک از این قسمت‌ها در این خانه‌ی باشکوه با فکر و اندیشه و هدف خاصی بنا شده و علاوه بر اهدافی مانند زیبایی و امنیت، دارای اهداف انسانی بوده و آرامش روحی آدمی را نیز در نظر گرفته است؛ اما ایراداتی مانند اشغال فضای زیاد، عدم جذابیت فرم قدیمی، استحکام کم و جرم زیاد به آن‌ها وارد است که باید با فناوری و معماری امروزی رفع شوند. در پژوهش پیش رو سعی شده است ضمن بررسی نمودهای خانه‌های سنتی، چگونگی امکان اجرای آن‌ها در خانه‌های امروزی مورد بحث قرار گیرد. درواقع با استفاده از برخی اصول معماری پایدار در کنار بهره‌گیری از فناوری می‌توان حس آرامش بر گفته از نمادهای معماری سنتی و اسلامی گذشته را حفظ کرد. این پژوهش از نوع مفهومی - تحلیلی است. روش جمع‌آوری مطالب آن از نوع کتابخانه‌ای و مطالعات میدانی است. در این پژوهش ابتدا به تعریف مفاهیم مورد نظر پرداخته شده است سپس قسمت‌های مختلف خانه مورد ارزیابی قرار گرفته و در پایان چگونگی ارتباط نمودهای معماری سنتی با آرامش انسان امروزی تحلیل شده است.

کلمات کلیدی: "خانه‌های کاشان"، "معماری سنتی"، "معماری اسلامی"، "حس آرامش"، "تکنولوژی"

۱- مقدمه

معماری قدیمی از دیرباز عالی‌ترین بستر تکامل و تعالی روحی آدمیان بوده است. به نظر می‌رسد آنچه امروزه سبب‌ساز کاهش انگیزه حضور آدمیان در این بستر مقدس و متبرک است غفلت طراحان و سازندگان امروزی از پیوند نگستگی انسان با